

بسم الله الرحمن الرحيم

منشور ملی حقوق دانش آموز

فصل اول : حقوق اساسی دانش آموز

- ماده ۱ - دانش آموز دارای حق آزادی عقیده و بیان و مصونیت پس از بیان می باشد.
- ماده ۲ - دانش آموز مصون از تعرضات جسمانی ، روانی ، و حیثیتی می باشد و کرامت والای شخصیت انسانی وی باید مورد احترام قرار گیرد.
- ماده ۳ - دانش آموز از حق حریم شخصی برخوردار است. هیچ دانش آموزی را نمی توان بی دلیل نسبت به مکالمات تلفنی و وسایل شخصی از قبیل کمدها و لباسها مورد تجسس قرار داد.
- ماده ۴ - دانش آموز از حق رفتار منصفانه برخوردار است. اصل انصاف با وی در برخوردها باید دقیقاً رعایت گردد.
- ماده ۵ - دولت مکلف است نیازهای دانش آموزان بی بضاعت و بی سرپرست را تأمین نماید .

فصل دوم : حقوق آموزشی دانش آموز

- ماده ۶ - دانش آموز حق دارد از مدرسین توانمند و برجسته در ابعاد علمی و اخلاقی بهره مند شود.
- ماده ۷ - دانش آموز از حق تناسب محیط آموزش با فعالیت های آموزشی برخوردار است. رعایت نسبت مطلوب معلم به شاگرد و سرانه فضای آموزشی به منظور تأمین کلیه امکانات آموزشی و پرورشی توسط سازمان آموزش و پرورش الزامی است. تشخیص نسبت های مطلوب فوق باید از نظر متخصصان آموزشی لحاظ گردد.
- ماده ۸ - دانش آموزان حق دارند به طور یکسان از امکانات آموزشی بهره مند شوند.
- ماده ۹ - دانش آموزان غیرفارسی زبان حق دارند پیش از ورود به دبستان از امکانات ویژه فراگیری زبان فارسی بهره مند شوند.

ماده ۱۰- دانش آموزان حق دارند به طور آزادانه دربارهٔ مسایل و امکانات آموزشی اظهار نظر نمایند. تذکرات آنها می بایست در حدود قوانین و مقررات مورد احترام قرار گیرد و به موقع به اجرا گذارده شود.

ماده ۱۱- دانش آموزان استثنایی (نیازمند حمایت‌های ویژه) حق برخورداری از آموزش ویژه و متناسب با توانمندی های جسمی و روانی را دارا هستند.

ماده ۱۲- دانش آموزان از حق زبانهای خارجی به انتخاب خود برخوردار می باشند.

ماده ۱۳- دانش آموزان به منظور تناسب آموزش ها و توانمندی ها باید قبل از ورود به دبستان مورد سنجش توانایی های جسمی و ذهنی قرار گیرند.

ماده ۱۴- دانش آموزان حق برخورداری از آموزش معطوف به رشد کامل شخصیت را دارند.

ماده ۱۵- دانش آموزان اقلیت های مذهبی حق دارند از آموزشهای متناسب با باورها و عقاید مذهبی و فرهنگی مربوط به خودشان بهره مند شوند.

ماده ۱۶- دانش آموزان حق دارند از آموزش های ویژه جهت رویارویی با بلایا و حوادث طبیعی بهره مند شوند .

ماده ۱۷- دانش آموزان حق دارند از آموزش های اجباری و رایگان تا پایان مقطع متوسطه بهره مند شوند .

ماده ۱۸- دانش آموزان حق دارند با فرهنگ بومی و ملی و همچنین فرهنگ سایر ملل ، آشنا شوند .

ماده ۱۹- دانش آموزان حق دارند از منابع کمک آموزشی از قبیل کتابخانه ها، اینترنت و فناوری های جدید علمی و آموزشی مطابق با شرایط روز و قوانین جاری بهره مند شوند.

ماده ۲۰- دانش آموزان حق دارند از آموزش های مربوط به حقوق جنسی برخوردار شوند.

ماده ۲۱- دانش آموزان حق دارند در آموزش های رسمی نظام آموزش و پرورش از فراگیری اصول حقوق شهروندی و مهارتهای زندگی اجتماعی بهره مند شوند.

ماده ۲۲- دانش آموزان حق دارند در آموزش های رسمی نظام آموزش و پرورش از فراگیری اصول حقوق بشر و سایر اسناد و مقررات بین‌المللی در مورد حقوق کودک و دانش آموز بهره مند شوند.

فصل سوم : حقوق ضمن آموزشی دانش آموز

ماده ۲۳- دانش آموزان حق اطلاع از مقررات آموزشی را دارند. مراکز و مؤسسات آموزشی موظفند دانش آموزان را از مقررات آگاه نمایند.

ماده ۲۴- دانش آموزان حق دارند آزادانه اجتماعات و تشکیلات آموزشی داشته باشند.

ماده ۲۵- دانش آموزان حق انتشار نشریات دانش آموزی را دارند .

ماده ۲۶- والدین دانش آموزان مکلفند هماهنگ با مقامات آموزشی بر فرایند آموزش فرزندانشان نظارت نمایند.

ماده ۲۷- دانش آموزان حق دارند از فعالیت های فوق برنامه بهره مند شوند .

ماده ۲۸- دانش آموزان دارای حق شادی و شاد بودن مطالب آموزشی و اجرای متنوع و شادی بخش آنها می باشند.

فصل چهارم : حقوق مربوط به آزمون دانش آموز

ماده ۲۹- دانش آموزان حق دارند متناسب با برنامه های آموزشی و منطبق با اصول و روش های علمی مورد آزمون قرار گیرند.

ماده ۳۰- مؤسسه آموزشی موظف است به منظور استیفای حقوق آموزشی دانش آموز، همزمان با برنامه ریزی آموزشی ، برنامه آزمون خود را تهیه و در اختیار دانش آموزان قرار دهد .

ماده ۳۱- دانش آموزان حق دارند همزمان با اعلام برنامه آموزشی از برنامه آزمون و زمان اعلام نتایج مطلع گردند .

ماده ۳۲- دانش آموزان حق دارند جهت اطلاع از عملکرد یادگیری خود از بازبینی آزمون خود بهره مند گردند .

فصل پنجم : حقوق بهداشتی دانش آموز

ماده ۳۳- دانش آموزان حق برخورداری از امکانات و تسهیلات بهداشتی و درمانی لازم در محیط آموزشی را دارند .

ماده ۳۴- دانش آموزان حق برخورداری از مراقبت های بهداشتی و معاینات پزشکی و بهداشت روانی مستمر به منظور تشخیص، پیشگیری، پیش بینی و درمان را دارند.

ماده ۳۵- دانش آموزان حق دارند در محیطی با تراکم فضایی متناسب با سن و مرحله رشد خود تحصیل نمایند.

ماده ۳۶- دانش آموزان حق برخورداری از محیط سالم و ایمن آموزشی به منظور تأمین بهداشت روانی و سلامت جسمانی را دارند.

ماده ۳۷- دانش آموز، در محیط آموزشی حق برخورداری از پرونده بهداشتی و شناسنامه سلامت را دارا است.

ماده ۳۸- دانش آموزان حق برخورداری از فرصت های برابر و رایگان در امور ورزشی و تربیت بدنی را دارند.

ماده ۳۹- دانش آموزان از حق تغذیه متناسب با نیازهای سنین رشد برخوردار هستند. در صورت ناتوانی خانواده او سازمان آموزش و پرورش موظف به تأمین تغذیه مناسب برای وی می باشد.

فصل ششم : حقوق دادرسی دانش آموز

ماده ۴۰- دانش آموزان حق دارند در صورت ارتکاب به جرم و محرز شدن آن از سوی دادگاه از مجازات های جایگزین زندان و شلاق بهره مند شوند.

ماده ۴۱- دانش آموزان حق دارند مسایل قضایی مربوط به آنها در دادگاه های تخصصی با حضور قضات ورزیده و مسلط به مسایل آموزشی و پرورشی مورد محاکمه قرار گیرند.

ماده ۴۲- دانش آموزان حق دارند از تحقیقات و رسیدگی به اتهامات و جرایم در امور قضایی، مستقیماً توسط قاضی برخوردار شوند.

ماده ۴۳- دانش آموزان حق دارند از حق وکالت تسخیری با همکاری وکلای متخصص در زمینه تخلفات و جرایم مربوط سنین دانش آموزی بهره مند شوند.

ماده ۴۴- دانش آموزان حق دارند از رسیدگی به امور قضایی در دادگاه غیرعلنی بهره مند شوند.

ماده ۴۵- دانش آموزانی که در کانون های اصلاح تربیت به سر میبرند حق دارند با توجه به گزارش های کانون اصلاح و تربیت مبنی بر تأثیر مجازات های کانون در دانش آموز از نقطه نظر اصلاح رفتار احکام صادره برای آنها از طرف دادگاه مورد تجدید نظر قرار بگیرد .

ماده ۴۶- دانش آموزان حق دارند از نماینده حقوقی ویژه از سوی آموزش و پرورش در دادگاه ها برخوردار شوند .

فصل هفتم : حمایت های خاص دانش آموزی

ماده ۴۷- دانش آموزان حق دارند از بیمه های مناسب در مقابل حوادث و بیماریها چه در محیط آموزشی و چه خارج از محیط آموزشی برخوردار باشند.

ماده ۴۸- دانش آموزان حق دارند در مقابل اقدامات تروریستی و سایر جرایم سازمان یافته مورد مصونیت قرار گیرند .

ماده ۴۹- دانش آموزان حق دارند در مقابل کلیه بهره کشی های اقتصادی و سوء استفاده های جنسی مورد حمایت های ویژه قرار گیرند.

ماده ۵۰- دولت مکلف است از حضور دانش آموزان کمتر از ۱۵ سال در مخاصمات مسلحانه بین المللی و یا درگیری های نظامی داخلی جلوگیری کند.

ماده ۵۱- دانش آموزان دارای حق برابری در مقابل قانون هستند و نمی توان آنها را براساس مذهب، زبان، قومیت، و جاهت اجتماعی و سن مورد تفکیک و تبعیض قرار داد .

ماده ۵۲- دانش آموزان اقلیت های دینی و مذهبی حق دارند از شرایط یکسان با توجه به نیازهای ویژه آنها بهره مند شوند .

ماده ۵۳- دانش آموزان مهاجر دارای تابعیت غیرایرانی حق دارند از کلیه حقوق مربوط به یک دانش آموز ایرانی بهره مند شوند.

ماده ۵۴- دانش آموزان حق دارند با اصول حفاظت از محیط زیست و استفاده بهینه از منابع طبیعی آشنا شوند.